

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

Opettajien osaaminen avaimena opetuksen digitalisaatioon

Sanna Vahtivuori-Hänninen
projektipäällikkö

Uudet oppimisympäristöt ja
digitaaliset materiaalit peruskouluihin
Kärkihankkeet kohtaavat -seminaari 17.6.2016

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

VISIO

Suomi on koulutuksen, osaamisen ja modernin oppimisen kärkimaa

Luomme yhdessä parasta maailmaan!

kuvat: Liisa Takala

TAVOITTEET

1. Oppijälähtöisyys
2. Maailman parhaat opettajat
3. Avoin ja dynaaminen toimintakulttuuri

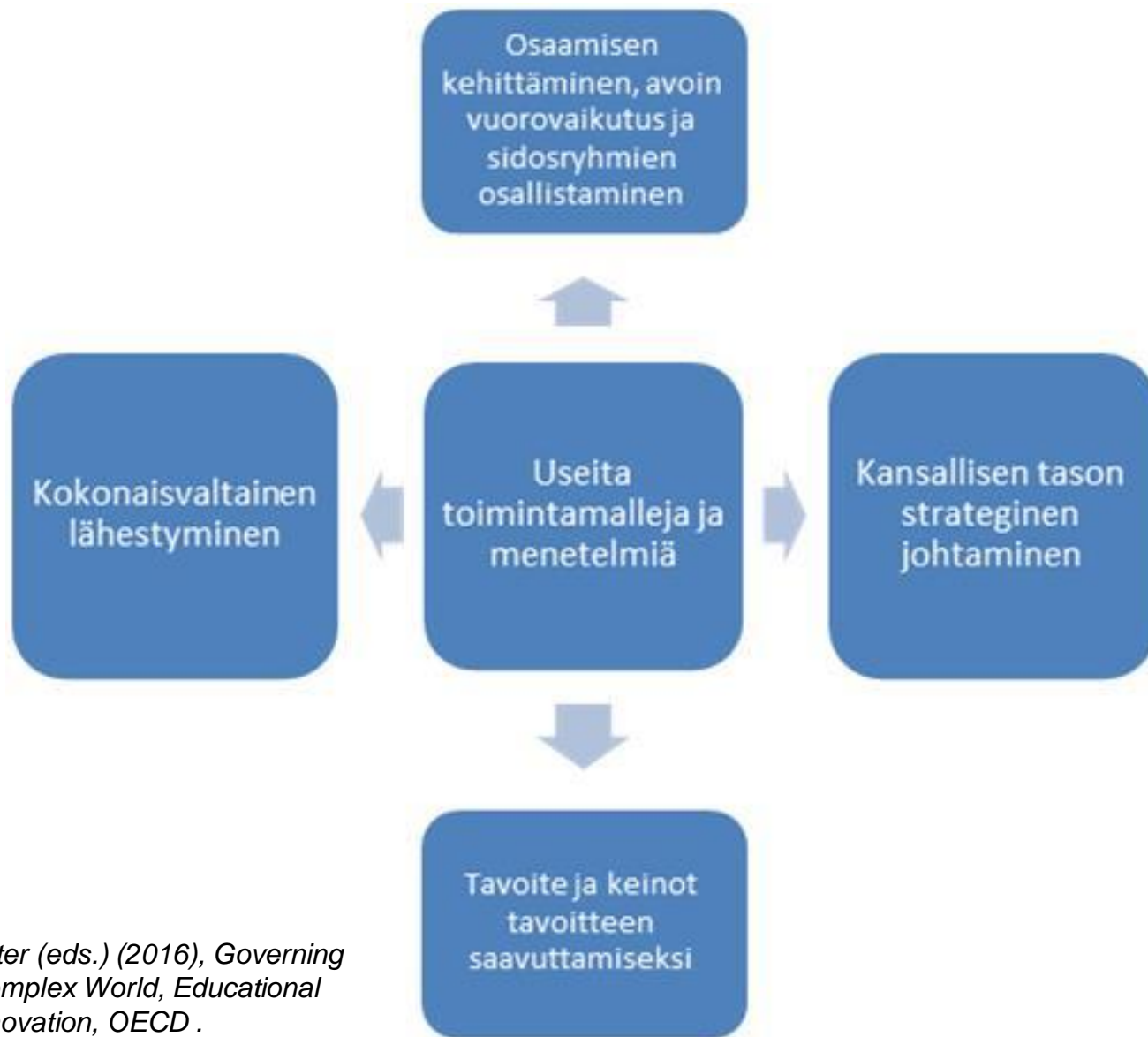

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

HALLITUSOHJELMA

- Tavoitteena opettajien **osaamisen kehittäminen** ja suomalaista yhteiskuntaa ja toimintatapoja uudistavat muutokset
- Opettajien **osaamista ja kokemuksia hyödynnetään** ja turvataan opettajien **pedagoginen vapaus**
- Kannustetaan **paikallisiin ratkaisuihin, luovuuteen ja kokeiluihin**
- Uudistus kattaa kolme aluetta
 1. **uusi pedagogiikka**
 2. **uudet oppimisympäristöt**
 3. **opetuksen digitalisaatio**

Burns, T. & F. Köster (eds.) (2016), Governing Education in a Complex World, Educational Research and Innovation, OECD.

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

OPETUSSUUNNITELMAT UUDISTUVAT

- Mahdollisuus pedagogiikan uudistamiseen ja uusien oppimisympäristöjen kehittämiseen
- Laaja-alaisen osaamisen taidot
- Perusopetuksen OPS:n perusteissa ”Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä”
- Kärkihankkeen keskeinen ajatus on oppilaiden, opettajien ja johdon yhdessä oppiminen

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

NYKYTILANNE

- Tuoreen selvityksen mukaan opettajat ovat **kehitysmuuntautuneita** (70 %)
- Opettajista noin **puolella (50,4%) perustason tieto- ja viestintätekniiikan käyttötaidot** ja kolmannes kokee taitojensa olevan perustasoa paremmat.
- Noin **20 %** vastaajista kokee osaamisessaan **merkittäviä puutteita**.
- Perusopetuksessa keskeinen tieto- ja viestintätekniiikan käyttäjä on opettaja, oppilaat käyttävät tieto- ja viestintätekniiikkaa opetuksessa ja oppimisessa merkittävästi vähemmän.

Perusopetuksen oppimisympäristöjen digitalisaation nykytilanne ja opettajien valmiudet hyödyntää digitaalisia oppimisympäristöjä". 2016. Tampereen yliopisto, TRIM-tutkimusyksikkö.

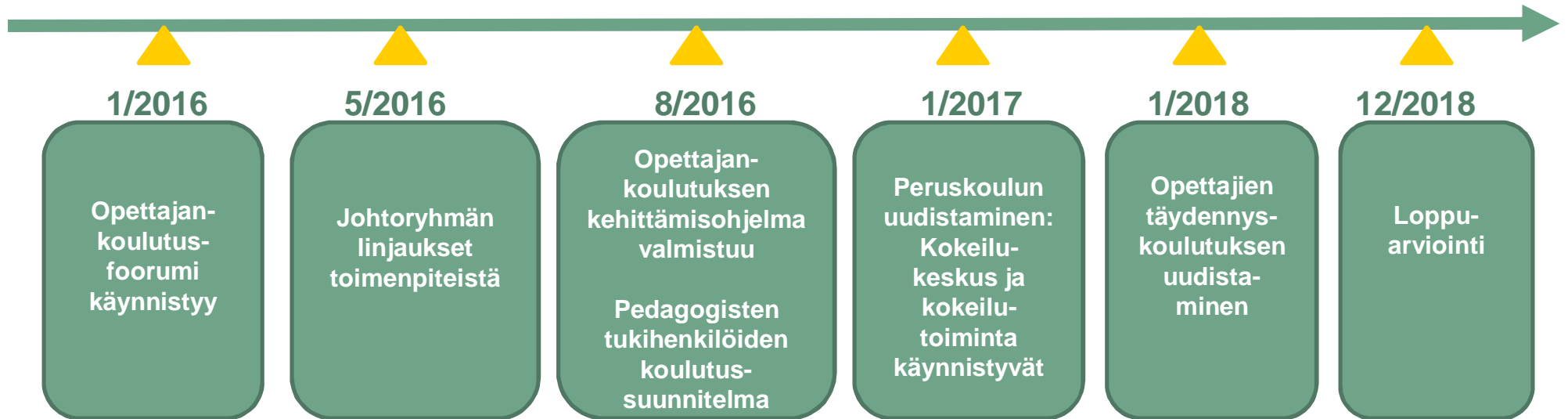

**HALLITUKSEN
PÄÄTÖS**

OSAAMINEN JA KOULUTUS KH1 TP1

Uudistetaan peruskoulua

Suomi koulutuksen, osaamisen ja modernin oppimisen kärkimaa. Oppimisesta innostavaa!

TOIMENPITEET JA PANOSTUKSET V. 2016-2018

1. Uudistetaan opettajien perus- ja täydennyskoulutus. Opettajakoulutusfoorumi laatii opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen kehittämisohjelman ja käynnistää sen toimeenpanon. Yhteensä 50 milj. €
2. Käynnistetään uuden pedagogiikan, digitaalisen oppimisen ja uusien oppimisympäristöjen kokeiluja ja työpajoja. Huomioidaan kokeiluissa ja työpajoissa monimuotoiset oppimisympäristöt. Hyödynnetään olemassa olevia verkostoja ja vertaisoppimista. Yhteensä 40 milj. €

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

KEINOT

1. Visiotyö

- Peruskoulufoorumi

2. Opettajien osaaminen

- Opettajankoulutusfoorumin kehittämisohjelma 8/2016
- Opettajien ja opettajankouluttajien osaaminen ja ammatillinen kehittyminen

3. Muutoksen tekeminen

- Kolmevuotinen muutosohjelma nopeavaikutteisiin toimiin
- Kriteerinä vaikuttavuus ja kyky saada aikaan pysyvää muutosta

4. Kansainvälisyys

- Suomesta osaamisen osaamiskeskittymä

OPETTAJIEN OSAAMINEN

Yhdessä opettajankoulutusta kehittämään!

- **Opettajankoulutuksen kehittämisohjelma** laajassa verkostoyhteistyössä (8/2016)
- **Verkkoaiivoriihi** (5-6/2016) suunnattu kaikille sidosryhmille - näkemyksiä koko työuran kattavasta tulevaisuuden opettajankoulutuksesta
- Opettajien **ammattillista kehittymistä tukeva toiminta**, kuten vertaismentorointi.
- Jokaiselle suomalaiselle opettajalle tarjotaan mahdollisuus **omaan lähtötasoon mukaiseen tukeen ja koulutukseen**
- Opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen, eri sidosryhmien ja opetushallinnon välisen **yhteistyön voimistaminen** ja ajankohtaiset kysymykset

**OPETTAJANKOULUTUKSEN
KÄRKIHÄNNE**

OPETTAJIEN OSAAMINEN

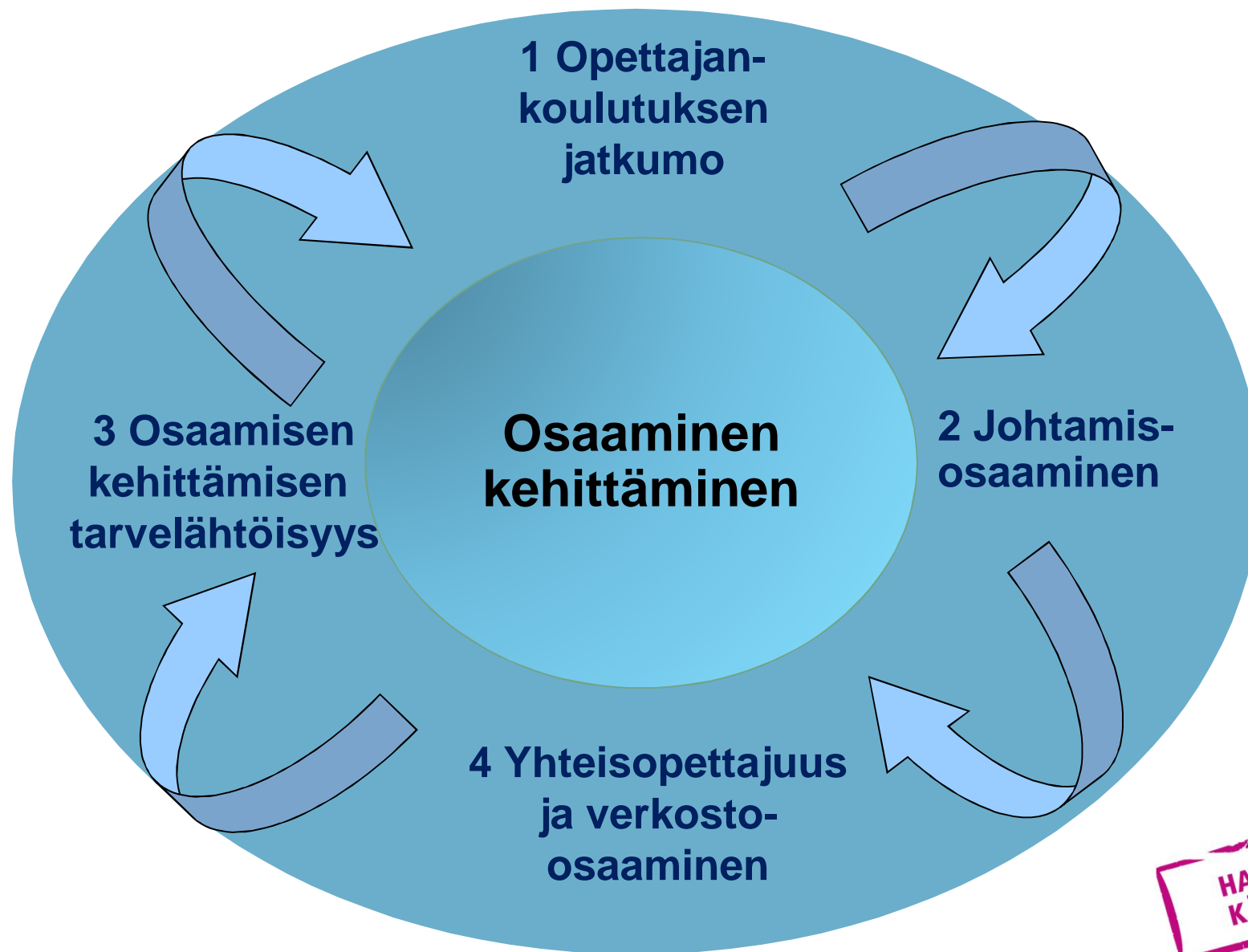
- **pedagogiset tukihenkilöt kouluille**
 - pedagogiset tukihenkilöt huolehtivat opettajien digipedagogiikan vertaiskoulutuksesta ja lähituesta
 - yhdessä Kuntaliiton ja OAJ:n kanssa rakennetaan malli pedagogisten tukihenkilötoiminnan organisoinnista jokaiseen Suomen peruskouluun.
 - pedagogisten tukihenkilöiden koulutusta ja valmennusta suunnitellaan Opetushallituksen toimesta.
 - tukihenkilöt verkostoituvat alueellisesti ja valtakunnallisesti.

OPETTAJIEN OSAAMINEN

- Mahdollisuus omalta tasolta lähtevään verkkotäydennyskoulutukseen
 - **MOOC** (*massive open online course*) kaikille Suomen opettajille, opettajankoulutusfoorumi mukana valmistelemassa
- **Koulukohtainen tuki** kehittämistoimintaa vauhdittamaan
 - erityisesti niille alueille, joilta ei ole haettu avustuksia viime vuosina
- Kohti **täydennyskoulutuksen tarvelähtöisyyttä**
 - kehitetään **setelimalli**, joka antaa opetuksen järjestäjälle lisää mahdollisuuksia ja resursseja kehittämissuunnitelmiin pohjautuviin ratkaisuihin

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

TULEVAISUUDEN OPETTAJUUS

1. Laaja-alainen perusosaaminen

- Syvällinen **oman alan osaaminen**
- **Pedagoginen taitavuus** sekä taito ohjata ja tukea erilaisten oppijoiden toimijuutta ja oppimisprosessia
- **Yhteiskunnallisten, globaalien ja eettisten kysymysten** syvällinen sisäistäminen ja niiden suunnassa eteneminen, **ekososiaalinen sivistys**
- **Tunne- ja vuorovaikutusosaaminen, yrittäjämäinen asenne** (*mindset*), älyosaaminen, **muutososaaminen**

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

TULEVAISUUDEN OPETTAJUUS

2. Uutta luova asiantuntijuus ja toimijuus

- **Opetussuunnitelmaosaaminen** ja yhteiskunnallisesti tärkeiden teemojen integroiminen opetukseen ja oppimiseen
- **luovuus, uteliaisuus, riskinotto, innovatiivisuus** ja uudella tavalla ajatteleva
- **Taito luoda ja ottaa käyttöön uusia opetuksen innovaatioita**, kuten digitaalisia välineitä ja uusia opiskelu ympäristöjä
- **Taito reflektoida, arvioida ja taito muuttaa oma toimintaa**
- **Toimijuus ja sen kautta omistajuus**: yksilön ja yhteisön kykyä toimia ja kyky muuttaa omaa toimintaa ja sosiaalisia olosuhteita

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

TULEVAISUUDEN OPETTAJUUS

3. Oman osaamisen ja koulun jatkuva kehittäminen

- Koulun toimintakulttuurin kehittäminen verkostoissa opiskelijoiden, muiden asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa
- Oman osaamisen kehittäminen reflektioon ja tutkimukseen perustuvaan tietoon tukeutuen
- Yhteisöosaaminen

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

1. Opettajan työn ja ammatillisen kehittymisen kokonaisuus

- Tarkastellaan opettajankoulutuksen koko kaarta:
valinnat, peruskoulutus, induktiovaihe, ammatillinen kehittyminen
- Tiivis yhteistyö osapuolten kesken (oppilaitokset, ainelaitos, yliopistot)

2. Suunnitelmallisuus ja systeemisyys

- **kehittymissuunnitelma** opettajaksi kasvuun opintojen alussa (vrt. HOPS)
- täsmennetään ennen työelämään siirtymistä
- **opettajankouluttajien** osaamisen **kehittymissuunnitelmat** →
heille tarvittava koulutus ja tuki
- **Yhteisön** (koulutuksen järjestäjä, koulu, opettajankoulutuslaitos)
kehittämissuunnitelmat

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

3. **Opettajankoulutuksen opetussuunnitelmia uudistaminen** asetetussa aikataulussa, opintojen alusta lähtien opiskelijat taitaviksi pedagogeiksi ja uutta luoviksi asiantuntijoiksi.
4. **Uudistetaan oppilaitosten toimintakulttuuria** siten, että se tukee opettajaksi kehittymistä.
5. **Johtamisosaamisen vahvistaminen**
6. **Digitalisaatio elimellinen osa** opettajankoulutuksen jatkumoa
7. **Opettajankoulutuksen pedagoginen kehittäminen tukemaan opettajuuteen kasvua**
8. **Verkostoituminen ja verkosto-osaaminen,** kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön lisääminen

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

KOHTAAMINEN!
OPPIVALAHTAISUUS

UUSIEN TOIMINTATAPOJEN JA TOIMINTAKULTTUURIEN KEHITTÄMINEN

ARVOSTITTAIDOT
ammattilinen analyysi

OPETTAJAIDENTITEETTI
OPETTAJANKOULUTTAJAN IDENTITEETTI

"KOULU"
TUTKIMUS → KOKEILUT

'TOIMINNAN MALLINNUKSET'
tutkimuksen
pedagogisointi

JAKAMINEN KULTTUURI

- YLIOPISTOT
- KOULUT
- "YHTEISKUNTA"

TOISILTA OPPIMINEN

TOIMINTAKÄYTÄNTÖIDEN MALLINNUKSET

- OPEKELLIAT / OPPIJAT + OPETTAJAT + TYÖELÄMÄ
⇒ YHTEISÖT

YHTEISTYÖN TUKEMINEN
KILPAILUN VÄLTÄMINEN

eri organisaatiot
→ Uudet tavat oppia

OPETTAJEN YHTEISTYÖ
MUIDEN ASIAINTAJIEN
TILIDEN KANSSA

FOKUSOIDUTAAN
OLENPAKEEN

- KOULUSSA
- OPEKOULUTUKSESSA

RAHDITUSHALLIT
OTARIE PROFITILITUA?
- tutkimus

YHTEISEN TEKEMISEN
PÖHJÄ KUITENKIN RIITTÄVÄ

yhteiset

- ASIOISTA PROSESSEHTIN

→ LUOTETAAN
ILMIÖT

"YHTEEN" JA EHDOKSI

- mm. vuorovaikutus
- "perustaidot"
- MITÄ NE OVAAT?

KEHITTÄMISEN

OPPIMAAN
OPPIMISEN
KYKY
OPPIPROSESSIT

LUOKAN YHDESSÄ
PROFESSORIN MAAILMAA

"OVI"

YHTEISTYÖ

KASVAMINEN JA OPPIMINEN TUKEVAINEN

- Vuorovaikutus

Mallin toimintatavien

3. MUUTOSOHJELMA

- **Kokeilu-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta** keino peruskoulun uudistamiseen liittyvien tavoitteiden edistämiseen.
- Innovointi antaa kouluille ja opettajille selkeän roolin koulun kehittämisessä. Innovaatiot ovat hyviä käytänteitä, jotka nähdään tärkeäksi levittää laajasti.
- **Kokeilukeskuksella** tarkoitetaan Opetushallituksen proaktiivista roolia kokeilu-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan koordinaattorina.
- **Kehittämisverkostot** luovat alhaalta ylöspäin lähtevää muutosta. Hyviä käytänteitä nostetaan esille ja tuetaan valtakunnallisesti.
- Levittämisen ja jalkautumisen tutkimus antaa tietoa päätöksenteon perustaksi.

KANSAINVÄLISYYS

- Suomesta kansainvälisesti mielenkiintoinen uuden pedagogiikan ja digitaalisen oppimisen laboratorio, joka houkuttelee Suomeen **koulutusosaamista myös ulkomailta.**
- **Kokeilu-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan** esimerkkejä nostetaan **kansainvälisesti esille.**
- Kokeilu-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa kehitetään ja siitä luodaan **kansainvälisesti kiinnostava koulutuspoliittinen malli.**

YHTEENVETO

1. **Kokeilut, kehittäminen ja innovaatiot** - tuetaan, koordinoidaan, jalkautetaan
2. Opettajien osaaminen – opettajankoulutuksen ja täydennyskoulutuksen **jatkumo ja tarvelähtöisyys**
3. **Digitaalinen osaaminen** kunnissa ja kouluissa ja oppilaitosjohdossa

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE